

Planter

Registreringsnet uge 25: skadegørere i vinter- og vårsæd, rajgræs, hestebønner, majs, roer og kartofler

Angrebene af Septoria er fortsat svage. Der er kun meget få bladlus i korn. Der er behov for at bekæmpe chokoladeplet i nogle hestebønmarker.

Analyse | 21. juni 2022

Ved angivelse af vejledende bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn nedenfor er det forudsat, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Fra vækststadiet 45 bedømmes yderligere procent dækning på faneblad og 2. øverste blad.

Tystofte bedømmer også løbende angreb af svampesygdomme i forskellige kornsorter, og bedømmelserne kan følges på 2022 – [TystofteFonden](https://www.tystofte.dk/resultater/observationsparceller/2022-2/) (<https://www.tystofte.dk/resultater/observationsparceller/2022-2/>)

Vinterhvede

10. registrering er foretaget. Det gennemsnitlige vækststadium er 69 (afblomstret) og evt. svampebekæmpelse er nu afsluttet i de fleste marker. Sprøjtefristerne i hvede er vækststadium 61 for Propulse og vækststadium 69 for Orius Max, Folicur Xpert og Prosaro EC 250.

Angrebene af Septoria har bredt sig lidt, men er pt. fortsat overvejende svage. Mange marker er fortsat meget rene også på de nederste blade. Hvor den sidste delte behandling endnu ikke er udført, og hvor der har været anvendt mindst 0,5 l Balaya i st. 39, kan sidste behandling i mange tilfælde undlades, hvis markerne er meget rene.

Septoriasvampen er relativ "langsom" og skal bruge mindst 21 dage til at udvikle en generation. I år "mangler" der derfor 1-2 generationer fra foråret, hvor det var tørt.

Smitte (nedbør) på nuværende tidspunkt vil tidligst vise sig medio juli og vil ikke være af betydning.

Der er kun fundet brunrust på 3 lokaliteter. Ved Holeby på Lolland er fundet brunrust i Pondus (25 pct. angrebne planter), Kvium (20 pct. angrebne planter), Heerup og sortsblandingen Wheat Mix 221 (Heerup, Kvium, Rembrandt), 10 pct. angrebne planter og i KWS Extase (5 pct. angrebne planter). På Bornholm er fundet 5 pct. angrebne planter i Kvium, 1 procent angrebne planter i Graham og 0,01 procent angrebne planter i sortsblandingen Wheat Mix 221. Ved Nr. Åby er fundet 0,01 procent angrebne planter i Pondus. Tidligere er meldt om brunrust i Pondus på Sydlangeland.

Der er kun fundet gulrust i ca. 5 procent af de ubehandlede observationer og mest i Heerup, hvor der er udløst bekæmpelse i 4 procent af de ubehandlede marker. Der er også fundet svage angreb i flere andre sorter. Der er foruden i Heerup fundet over 25 procent angrebne planter ved Soderup på Sjælland i KWS Extase (100 pct. angrebne planter) og i sortsblandingen Wheat Mix 221 (Heerup, Kvium, Rembrandt), 50 procent angrebne planter og 30 procent angrebne planter ved Sejet i Momentum.

Der er også tidligere fra praksis meldt om fund af gulrust (spredte angreb) i Heerup på Samsø og ved Skælskør (meget få angrebne blade). Der blev i maj også meldt om kraftige angreb af gulrust i den ældre meget modtagelige sort Kalmar ved Randers. Gulrust kan trives i næsten alt slags vejr, så det er forekomst af smitstof og sorternes modtagelighed, som er afgørende.

De mest modtagelige af de nuværende mest dyrkede sorter nemlig Heerup, KWS Extase og KWS Lili har 2 (modtagelig) i modtagelighed overfor gulrust, mens de tidligere dyrkede sorter Benchmark og Kalmar havde 4 (ekstrem modtagelig) hhv. 3 (meget modtagelig) i modtagelighed.

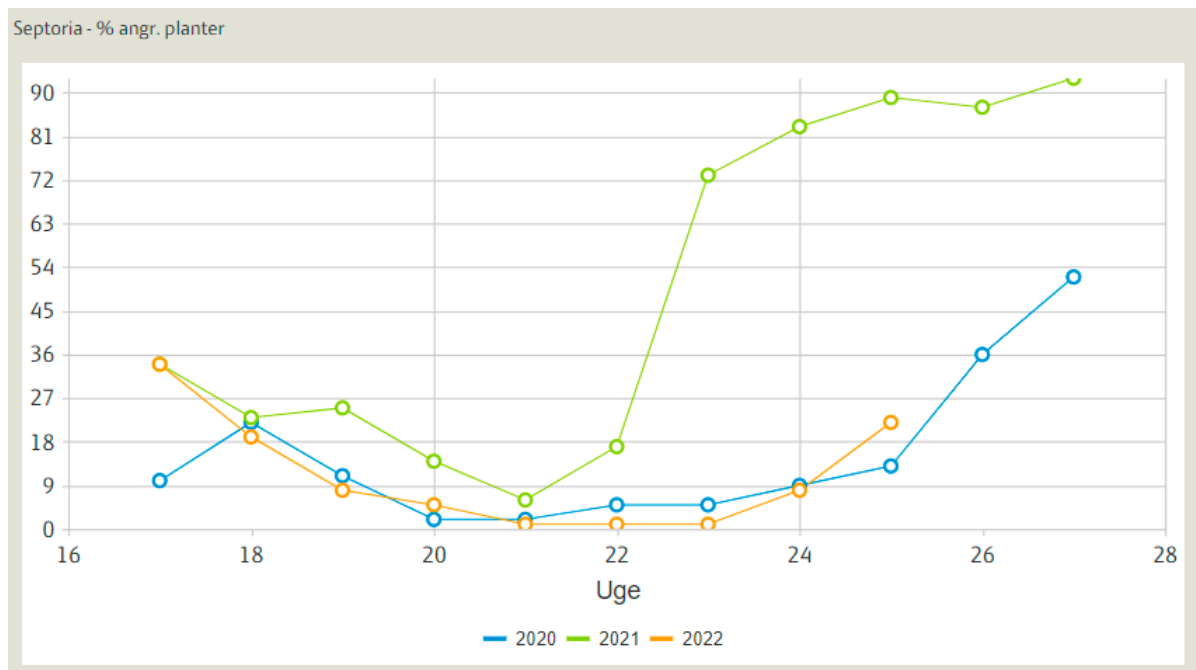
Angrebene af bladlus er fortsat meget svage. Der er kun registreret angreb af bladlus i 30 procent af observationerne og med meget svage angreb (op til 10 procent angrebne strå). Angrebene er langt fra den vejledende bekæmpelsestærskel, som er 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse og ellers 40 procent angrebne strå.

Det gennemsnitlige vækststadium er 69 (afblomstret), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (første kerner halv størrelse, kerneindhold vandtæt).

Her ses udviklingen i vækststadier i vinterhvede i registreringsnettet de senere år:

Uge-nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17			30	30	30	30	30	31	31	31	30
18	30	25	31	31	30	31	30	32	32	31	31
19	31	28	32	32	31	32	31	33	32	32	32
20	33	30	35	33	34	34	32	35	35	34	35
21	35	33	37	35	38	38	40	39	38	37	40
22	44	37	46	38	48	47	53	46	43	41	50
23	50	45	55	41	62	58	66	55	55	53	59
24	58	55	65	51	68	64	71	65	61	62	64
25	63	62	70	58	71	69	75	70	68	69	69

Figur 1. Udviklingen af Septoria pt. i hvede i forhold til de to foregående år.

Foto 1-2. Angreb af bygfluens larve på meget små sideskud i vinterhvede fotograferet 16. juni 2022 af Anders Düring Jørgensen, VKST. Ca. 3-5 strå pr m² var angrebet i marken. Symptomerne er de samme som i vårhvede. Skridningen hæmmes, og der ses gnav på strået fra basis af akset og nedad stænglen. Tilsvarende symptomer kan findes i små planter i kørespor i vinterhvede. Udviklingsmæssigt svarer de små sideskud i vinterhvede til udviklingen i vårhvede.

Rug

10. registrering er foretaget. Svampebekæmpelse i rug er ikke længere aktuel. Det gennemsnitlige vækststadium er 72. Angrebene af brunrust har igen bredt sig lidt i den forløbne uge.

Dette var sidste registrering i rug. Vi takker for indberetningerne.

7. registrering af svampesygdomme i vårbyg og havre

Vårbyg

7. registrering er foretaget. Svampebekæmpelse er nu afsluttet i de længst udviklede marker. Det gennemsnitlige vækststadium er 64 (under blomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (første kerner halv størrelse, kerneindhold vandtæt). Vær opmærksom på sprøjtefristerne, som i byg er vækststadium 61 for Propulse, Folicur Xpert og Prosaro EC 250 samt vækststadium 69 for Orius Max.

Bygrust er stadig mest udbredt, og angrebene har igen bredt sig lidt i den forløbne uge. Der er ingen klare sortsforskelle. Der er udløst bekæmpelse i ca. 10 procent af de ubehandlede marker.

Der er fundet bygbladplet hhv. skoldplet i ca. 35 procent af de ubehandlede marker. Mest bygbladplet er fundet i RGT Planet og Prospect med op til 80 procent angrebne planter. Mest skoldplet er fundet i KWS Irina og RGT Planet med op til 100 procent angrebne planter.

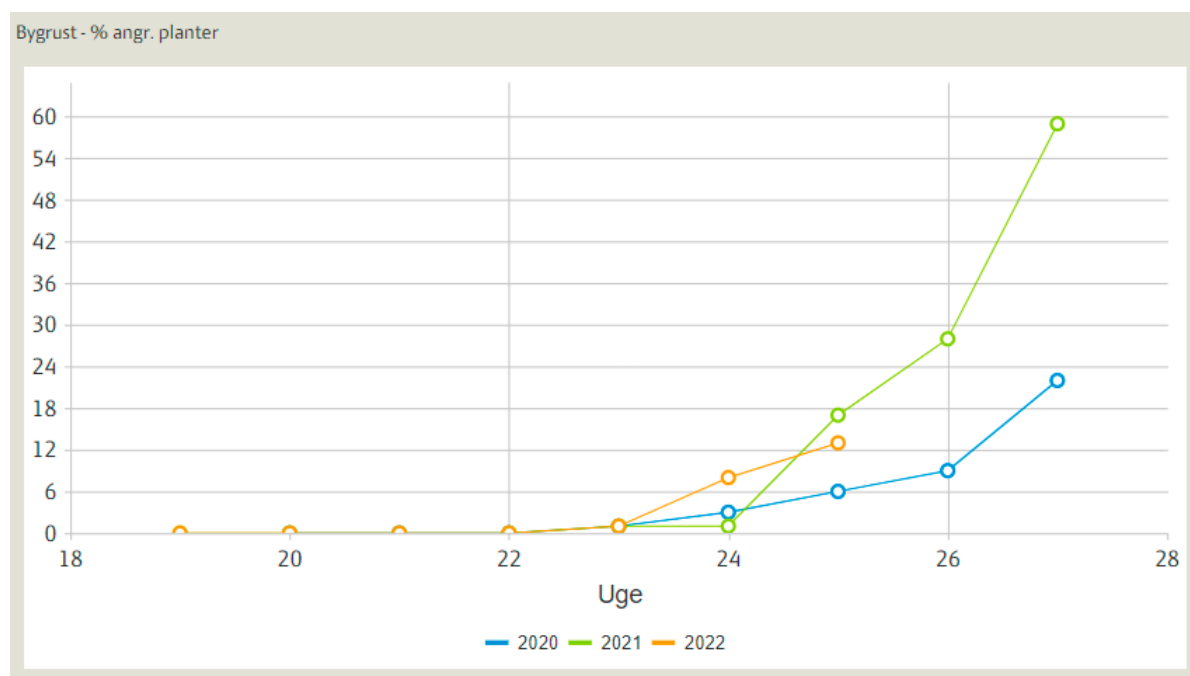
Bygrust og bygbladplet bekæmpes i modtagelige sorter til vækststadium 65 ved over 10 hhv. 25 procent angrebne planter.

Behovet for at bekæmpe skoldplet fastlægges ved at tælle dage med nedbør, ligesom der skal være mindst 10 procent angrebne planter. 5 dage med nedbør udløser behandling i modtagelige sorter. I marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning er tærsklen lavere.

Ved behov for svampebekæmpelse omkring skridning er anbefalet Propulse-holdige løsninger, hvor dosis fastlægges efter smittetryk. Anvend afhængig af smittetryk i intervallet 0,25-0,35 l Propulse blandet med f.eks. 0,15-0,25 l Orius Max/Comet Pro. Vil man være sikker på at få de gamle triazoler opbrugt, kan i stedet for Propulse også anvendes 0,25-0,35 l Prosaro eller Proline Xpert blandet med 0,15-0,2 l Comet Pro. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

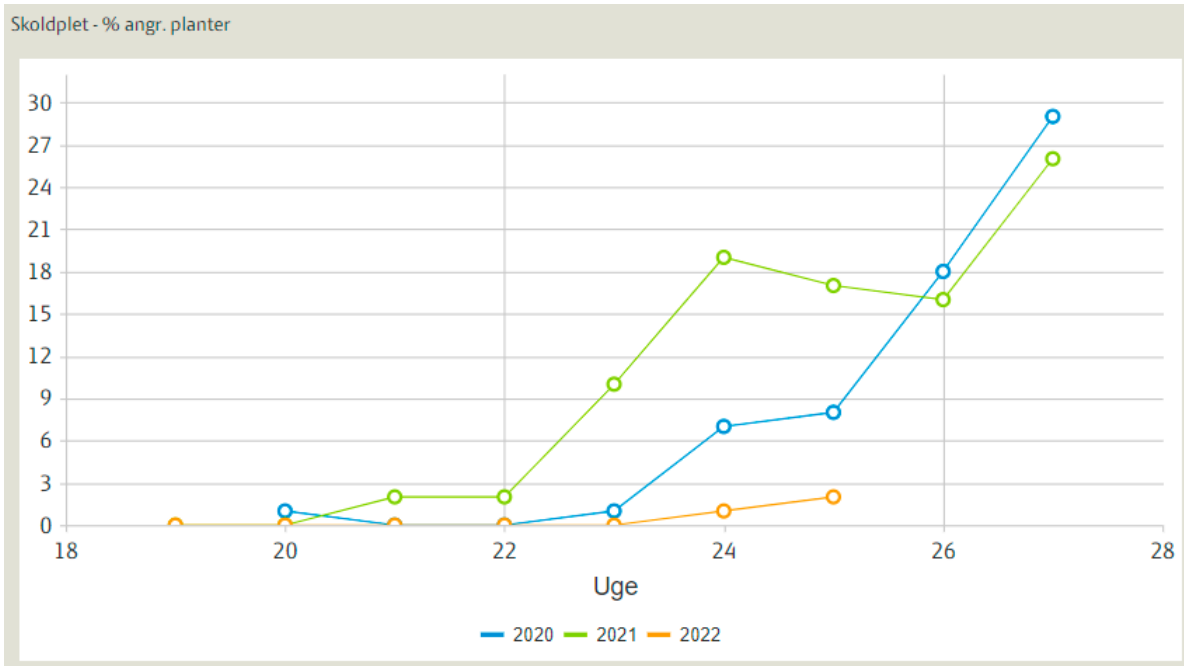
Der er kun registreret angreb af bladlus i 25 procent af observationerne og med meget svage angreb (op til 5 procent angrebne strå). Angrebene er langt fra den vejledende bekæmpelsestærskel, som er 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse og ellers 40 procent angrebne strå.

Angrebene af kornbladbillerlarver er også overvejende svage, men med mere udbredte angreb i enkeltmarker (op til 30 procent strå med larver). Kornbladbillerlarver bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning og er nu ikke længere aktuell i de fleste marker.

Figur 2. Udviklingen af bygrust pt. i vårbyg i forhold til de to foregående år.

Figur 3. Udviklingen af skoldplet pt. i vårbyg i forhold til de to foregående år.

Foto 3. Relativt friske angreb af skoldplet i vårbyg fotograferet 20. juni 2022 af Irene Skovby Rasmussen. Angrebene er pt. mindre udbredte end i de 2 foregående år.

Havre

7. registrering er foretaget. Der er kun udløst meldugbekæmpelse i ca. 5 procent af de ubehandlede observationer. Meldug anbefales i modtagelige sorter bekæmpet frem til vækststadiet 65 ved over 75 procent angrebne planter. Sorten Delfin er resistent mod meldug, og der er ikke fundet meldug i sorten.

Der er kun registreret angreb af bladlus i ca. 30 procent af observationerne og med meget svage angreb (op til 3 procent angrebne strå). Angrebene er langt fra den vejledende bekæmpelsestærskel, som er 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse og ellers 40 procent angrebne strå.

Angrebene af kornbladbillelarver er også overvejende svage, men med mere udbredte angreb i enkeltmarker (op til 50 procent strå med larver). Kornbladbiller bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning og er nu ikke længere aktuel i de fleste marker.

Det gennemsnitlige vækststadium er stadium 62 (under blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

I havre foretages der relativ få registreringer.

10. registrering af svampesygdomme i alm. rajgræs

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 75 procent af observationerne, men hovedsagelig moderate angreb. Det højeste angreb er 50 procent dækning i ubehandlet Greenway og 25 procent dækning i ubehandlet Esquire.

Meldug er fundet i ca. 50 procent af markerne og overvejende med svage angreb, men med op til 10 procent dækning i ubehandlet.

Der er ikke fundet sortrust.

De vigtige behandlinger mod svampe i rajgræs er omkring vækststadium 45-51 og 69.

Det gennemsnitlige vækststadium er 66 (under blomstring), mens flere marker er afblomstrede.

Til bekæmpelse kan anvendes f.eks. 0,2-0,25 l Entargo blandet med 0,25-0,3 l Folicur Xpert. Der kan også anvendes 0,25-0,3 l Comet Pro blandet med 0,2-0,25 l Folicur Xpert. Bemærk at Orius Max i frøgræs senest må anvendes under skridning (vækststadium 55) og Balaya i frøgræs senest må anvendes til 31. maj, og midlerne derfor ikke er nævnt.

2. registrering af svampesygdomme og bladlus i hestebønner

2. registrering er foretaget. Der registreres i 20 marker. Der er pt. registreret i 14 marker.

Vikkeskimmel og chokoladeplet er mest udbredt.

Vikkeskimmel er fundet i 6 af 14 marker (10-100 procent angrebne planter) og med op til 30 procent dækning. Ingen af de godkendte midler har særlig god effekt mod vikkeskimmel.

Chokoladeplet har bredt sig og er fundet i 9 af 13 marker (1-100 procent angrebne planter) og med op til 10 procent dækning. Chokoladeplet trives bedst i fugtigt og varmt vejr og bekæmpes ved 5-10 procent angrebne planter. Der er udløst bekæmpelse i nogle marker.

Der er registreret hestebønnebladplet på en enkelt lokalitet (25 procent angrebne planter og 2 procent dækning). Angreb kan kendes på de små sorte pyknider i det brune væv.

Der er ikke registreret hestebønnerust.

Følgende midler har en mindre anvendelse til svampebekæmpelse i hestebønner: Amistar, Orius Max, Folicur Xpert og Pictor Active, hvor sidstnævnte er udsolgt flere steder. Hvis der sættes på en enkelt behandling kan anvendes halv dosis af midlerne. 1,0 l er normaldosering for midlerne dog er 1,25 l normaldosering for Orius Max. Man kan også blande Amistar og Pictor Active med de andre midler. Sættes der på to behandlinger, anvendes 30-40 procent dosering pr. gang. Amistar må kun anvendes 1 gang pr. sæson.

Den 7. juni 2022 blev også givet en mindre anvendelse til Orius Gold og Folicur Xpert EC 240, som er omfattet af de nye triazolregler og erstatter Orius Max hhv. Folicur Xpert. Der må i vækststadium 60-71 maksimalt anvendes 0,5 l Orius Gold eller maks. 0,62 l Folicur Xpert EC 240, såfremt der ikke anvendes andre midler omfattet af reglerne.

Der er ikke registreret angreb af bededbladlus, men 50 procent planter angrebet af ærtebladlus på en enkelt lokalitet ved Ringsted. Bladlus bekæmpes ved 10-15 procent angrebne planter og begyndende kolonidannelse. Fra praksis er meldt om enkelte tilfælde af angreb af bededbladlus i de sydlige egne.

De bedømte marker er under blomstring (vækststadium 63-67).

Foto 4. Vikkeskimmel i hestebønner i sortsforsøg fotograferet 20. juni 2022. I nogle af sortsforsøgene er der meget kraftige angreb, og der er sortsforskelle i angrebsstyrken.

Foto 5. Vikkeskimmel i hestebønner i sortsforsøg fotograferet 20. juni 2022. Symptomerne ved angreb af vikkeskimmel er meget variable. På foto 4 og 5 ses to forskellige symptomtyper.

Foto 6. Gnav på kronrør i hestebønner efter jordhumlens besøg fotograferet 20. juni 2022. Hullerne er hvert år meget udbredt i mange hestebønmarker. Kronrøret er for lang til, at jordhumlen via sin tunge kan få fat i nektaren. Jordhumlen er ikke noget skadedyr, og hullerne tillægges ikke betydning.

Foto 7. Bedebladlus i hestebønner ved Nykøbing på Falster fotograferet 15. juni 2022 af Lars Andresen, VKST.

1. registrering majshalvmøl

Forekomsten af majshalvmøl følges i 17 majsmarker fra uge 25 til 33 (medio august). Majshalvmøl er et relativt nyt skadedyr i Danmark. For at følge udbredelsen har der de senere år været udstationeret feromonfælder. Fangsterne i fælderne kan ikke anvendes til at vurdere bekæmpelsesbehovet. Efter at Steward (samme aktivstof som i Avaunt) er blevet forbudt (evt. indkøbt mængde må anvendes indtil 20. september 2022), er der pt. ikke godkendte midler.

Fælderne blev sat ud i den forløbne uge 24, og de første aflæsninger er foretaget. Der er pt. fanget majshalvmøl på 8 af 16 lokaliteter med 2-10 majshalvmøl i fælderne fra den forløbne uge.

Foto 8. Majshalvmøl (han) fanget i feromonfælde fotograferet 20. juni 2022 af Lennart Banke, Velas. Majshalvmøllet er ca. 2 cm bred, når vingerne er foldet ud som på billedet. Feromonet i fælderne, som er identisk med de hunlige majshalvmøls feromoner, tiltrækker hannerne.

8. registrering af skadedyr i roer

NBR og Nordic Sugar følger forekomsten af skadedyr i sukeroer til sidst i juni, og resultaterne kan også følges på registreringsnettet. Data opdateres hver torsdag. Der er fortsat lav forekomst af skadedyr. På enkelte lokaliteter er der fund af lidt sorte bedebladlus med størst forekomst i markkanterne. Der er fundet enkelte grønne ferskenbladlus, og udviklingen i indeværende uge 25 afventes mht eventuelt bekæmpelsesbehov (se opdatering torsdag). Der findes mange nyttedyr i roemarkerne, og de er med til at holde bladlusbestanden i skak.

5. registrering af cikader i kartofler

Der blev opsat gule limplader i uge 20, og de første aflæsninger blev foretaget i uge 21. 5. aflæsning af limpladerne er nu foretaget, og data viser fangster fra den forløbne uge. Der er fundet cikader på alle 17 lokaliteter. Der er fundet op til i gennemsnit 383 cikader pr. limplade.

Allerede ved 1. aflæsning var der en del indflyvning af cikader. Indflyvningen er igen i år sket tidlig. Evt. bekæmpelse er tidligst aktuel 4 uger efter indflyvning. Indflyvning er i de tidligst fremspirede marker sket i uge 20. Bekæmpelse blev derfor anbefalet i den forløbne uge 24 i de tidligst fremspirede marker. Bekæmpelse i de øvrige marker er aktuel i indeværende uge 25. Til bekæmpelse anbefales 0,15 kg Mospilan. I stivelseskartofler er der ofte behov for 2 behandlinger mod cikader, mens der sjældent er behov for bekæmpelse i lægge- og spisekartofler.

Senere (fra og med uge 27) indberettes det gennemsnitlige antal nymfer pr. blad.

[Se registreringer i Registreringsnettet](#)

[Følg udviklingen af skadegørere i registreringsnettet 2022](#)

[Se alle ugekommentarer til udviklingen af skadevoldere](#)

Emneord

[Hestebønner](#)

[Plantesygdomme](#)

[Registreringsnet/varsling](#)

[+3](#)

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S

Tlf.

8740 5000

Agro Food Park 15

Fax.

8740 5010

8200 Aarhus N

Email

info@seges.dk

